

שיטות ללמידה שיתופית

Cooperative learning is an educational approach that promotes interaction among students and shared responsibility for academic achievement¹

"למידה שיתופית היא גישה חינוכית המקדמת אינטראקציה בין תלמידים ואחריות משותפת להישגים אקדמיים"

למידה שיתופית – cooperative/collaborative learning – היא מיומנות חשובה ללמידה.

חוקרי חינוך רבים מתייחסים לאדוות של למידה שיתופית בקרב תלמידים, ומעודדים פיתוח של מיומנות זו בכיתה. אך עד כמה עובדי ההוראה עצמם נוקטים בלמידה שיתופית ברמות השונות?

קהילה מקצועית לומדת מהווה סטינג (setting) מצוין ללמידה מסוג זה. קהילה שיש בה יחסי אמון המבוססים על שיח מקדם, לא שיפוטי ומכיל, מאפשרת למידה שיתופית עמוקה ומניבה.

לפניכם כמה מתודות ללמידה שיתופית:

חשיבה בזוג, Think pair share

למידה שיתופית קצרת מועד, ללא השקעה גדולה. דורשת מיומנות של הקשבה, שיתוף מידע ומיזוג מידע.

פירוט:

- המנחה בוחר שאלה, בעיה או נושא מעורר לדיון;
- המנחה מגדיר זמן לעבודה יחידנית ואישית של כל משתתף;
- בשלב הבא כל אחד מהמשתתפים משתף את רעיונותיו עם שותפו, והם מסכמים את תגובתם המשותפת, שעליה ידווחו במליאה;
- דיווח של כל זוג במליאה.

מעגל הלמידה בקהילה

למידה ארוכת טווח. בפעילות זו כל קבוצה בוחרת סוגיה ומחדדת אותה, לומדת על אודותיה ומגדירה תוכנית פעולה כדי לתת לה פתרון. בשלב הבא הקהילה חוזרת למליאה ומביאה בפניה ייצוגים מהפעילות שביצעה בכיתה, והמליאה חוקרת עד כמה המטרות שהוגדרו מראש הושגו. להרחבה קראו בקישור [הבא](#).

למידה מהצלחות

למידה זו מתחילה כסוג של sharing, אולם מעלה את רמת השיתוף מדרגה באמצעות תחקור משותף של הקהילה. למערך הפעילות קראו בקישור [הבא](#).

סימולציות

¹ Stein, R., & Hurd, S. (2000). *Using student teams in the classroom*. Anker Publishing Company, Inc. <https://eric.ed.gov/?id=ED446603>

בלמידה סימולטיבית מוצגת בפני הקהילה דילמה באמצעות שחקנים או סרטון מבוים. המשתתפים מאמצים תפקיד ומנסים לפתור את הדילמה.

למידת עמיתים / חברותא

לימוד בחברותא הוא שיטת לימוד הנפוצה בתרבות הישיבתית- יהודית, ובה זוג לומדים קורא יחד את הטקסט ודן בו. חברותא היא גם כינויו של כל אחד מזוג הלומדים; בן הזוג האחד הוא חברותא של האחר. במתודה זו כל חברותא לומדת יחד טקסט או מקור מידע כדי להבינו לעומק. הלמידה יכולה להיות חד-פעמית או מתמשכת.

כתיבה ועריכת עמיתים

במתודה זו עמיתים (שניים או יותר) כותבים יחד מסמך שיתופי ועורכים אותו. ניתן להיעזר בכלים דיגיטליים לכתיבה שיתופית- [קישור](#). חשוב להחליט מראש מה אופי השיתוף: אפשר להטיל על כל אחד לכתוב ראש פרק מסוים, או לחלק תפקידים לקראת הכתיבה, ולאפשר לכולם לכתוב הערות על המסמך הכתוב.

מתודה זו דורשת יכולות כתיבה ועריכה, וכן יכולת לתת ולקבל משוב.

גיגסו - jigsaw

בשיטה זו בוחרים נושא ללמידה ומחלקים אותו לכמה תת-נושאים שאינם תלויים זה בזה. לחלופין, אפשר לבחור מראש כמה נושאי לימוד שאינם בהכרח קשורים זה לזה. תהליך הלמידה מתרחש בשלושה שלבים:

1. קבוצות "אם": מחלקים את הקהילה לכמה קבוצות, בהתאם למספר תתי-הנושאים.
2. למידה בקבוצות התמחות: המשתתפים בקבוצת האם מתחלקים לקבוצות התמחות. כל קבוצה עוסקת בתת-נושא ספציפי אחד. המשתתפים בקבוצת התמחות לומדים לעומק את הנושא של אותה קבוצה.
3. הוראת עמיתים בקבוצת האם: הוראת העמיתים היא הרכיב המרכזי היוצר את התלות ההדדית בין חברי הקבוצה. כל משתתף בקבוצת האם אחראי ללמד את שאר חברי הקבוצה ולהסביר להם את תת-הנושא שלמד והתמחה בו.

מפת חשיבה שיתופית

מיפוי מושגים באמצעות מפת חשיבה הוא שיטת למידה שיתופית המאפשרת להמחיש את הקשרים הקיימים בין מונחים או מושגים נלמדים. יש גם כלים דיגיטליים מועילים וידידותיים ליישום השיטה.

מידע נוסף

[לקריאה נוספת ולרעיונות לתרגול קראו את הפוסט של ד"ר לימור לייבוביץ](#)

[צפו בהרצאתה של תמי דובי בנושא "כיצד מתמודדים עם עומס קוגניטיבי ע"י מפת מושגים](#)